

कृतसंज्ञ (कृत + संज्ञा) adj. *der stets bei Besinnung ist, der Geistesgegenwart hat, aufgeweckt*: गुल्मांश्च स्थापयेदाम्नाकृतसंज्ञान्समस्ततः । स्थाने युद्धे च कुशलानभीष्टनविकारिणः ॥ M. 7, 190 (nach KELL.: *die Signale unter sich verabredet haben*). नैतत्पार्थ सुविज्ञेयं व्यामिश्रेणेति मे मतिः । नरेणाकृतसंज्ञेन विप्रुद्धेनात्तरात्मना ॥ MBu. 14, 388.

कृतसायलिका (von कृत + सायल्य) f. *eine Frau, deren Mann nach ihr noch eine andere Frau genommen hat*, AK. 2, 6, 4, 7. H. 327. — RAMAN. zu AK. im ÇKDr. führt folgende Nebenformen auf: कृतसायली, °सायलीका, °सायलिका; COLEBR. und LOIS. ausserdem: °सयलिका.

कृतस्मर (कृत + स्मर) m. N. pr. eines Berges VP. 180, N. 3.

कृतहस्त (कृत + हस्त) adj. *der seine Hand geübt hat, geübt im Bogenschiessen* AK. 2, 8, 3, 36. H. 772. geschickt H. 342. (शरान्) घप्राप्ताश्चैव तान्पार्थश्चिच्छेद कृतहस्तवत् MBu. 4, 1843. HARIV. 9303. Davon nom. abstr. कृतहस्तता f. MBu. 4, 1976.

कृता f. viell. *Abgrund, gurgel* (von कर्त्, कृत्ति; vgl. कर्त्तः) कृता इ-वोप हि प्रसर्गे ऋप् स णीयूँ धयति पूर्वसूनाम् RV. 2, 33, 5. S. fasst das Wort als partic. von 1. कर्त् auf.

कृताकर्त (कृत + अकर्त्) P. 2, 1, 60, Sch. adj. 1) *gethan und nicht gethan*, n. als subst.: शास्त्रं नैव अस्तु कृताकृतम् AV. 19, 9, 2. KATHOP. 2, 14 (Çāñk.: कृते कार्यमकृते कारणम्). नैव कृताकृते तपतः ÇAT. Br. 14, 7, 2, 27. — 2) *bearbeitet und nicht bearbeitet, zubereitet und nicht zubereitet*: कनकम् MBu. 13, 2794. AK. 2, 9, 91. H. 1045. ताण्डुलान् Jāś. 1, 286.

कृतागम् (कृत + आगम्) adj. *der ein Vergehen begangen hat, schuldig*, sündig AV. 12, 3, 60, 65. MBu. 3, 12328. AMAR. 43. अकृतागम् R. 1, 7, 13.

कृतामि (कृत + अमि) m. N. pr. eines Sohnes von Kanaka (Dhanaka, HARIV. 1830. VP. 417. BHAG. P. 9, 23, 22.

कृताङ्क (कृत + अङ्क) adj. *gezeichnet; gebrandmarkt*: (गजम्) कृताङ्के चन्दनेन R. 2, 15, 37. कथं कृताङ्कः M. 8, 281.

कृताञ्जलि (कृत + अञ्जलि) 1) adj. *der (zum Zeichen der Ehrerbietung und Unterwürfigkeit) die beiden Hände hohl an einander gelegt hat* M. 4, 154. 7, 91. N. 3, 1, 8, 32. 19, 9, 26, 26. BHAG. 11, 14. R. 1, 3, 2. राघ-वाय कृताञ्जलिः 4, 12, 1. fem. N. 4, 15. VIÇV. 14, 5. कृताञ्जलिपुट dass. R. 1, 9, 62. 2, 3, 32. fem. °पुटा 1, 39, 9. — 2) m. *eine best. Arzneipflanze* DHAN. im ÇKDr.

कृतात्मन् (कृत + आत्मन्) adj. *dessen Geist gebildet, geläutert ist*: प-र्याप्तकामस्य कृतात्मनस्तु इहैव सर्वं प्रविलीयति कामाः MUND. Up. 3, 2, 2. मुहुरः स्नेहसंपन्ना लोचनानन्ददायिनः । गृहे गृह्वता नित्यमागच्छति कृतात्मनाम् ॥ PANKAT. II, 15. अकृतात्मन् M. 6, 73. 7, 28. MBu. 13, 2329. N. 12, 59. BHAG. 13, 11. DAÇ. 1, 31. R. 3, 9, 23. 4, 17, 7.

कृतानुकर (कृत + अनु) adj. *Gethanes nachthuend, nicht selbständig handelnd, dienend* ÇAT. Br. 1, 4, 5, 9. 6, 3, 34. 2, 5, 2, 34. 4, 3, 2, 10. 4, 1, 9. 9, 3, 1, 16. 4, 3, 9. 13, 2, 2, 15. KĀTJ. ÇR. 5, 4, 34.

कृतानुकृत (कृत + अनुकृत) n. *Vor- und Nachgethanes*: जघत्सुस्तदा-न्योऽन्यं कृतानुकृतकारिणो । परस्परवधे वोरौ यतमानौ परेतौ ॥ R. 6, 91, 28.

कृतात्त (कृत + अत्त) 1) adj. *das Ende —, die Entscheidung herbeiführend*: कृतात्त आसीत्समरो देवानां सक्त दानवैः ein Krieg auf Leben und Tod BHAG. P. 9, 6, 13. — 2) m. a) *Schicksal* AK. 3, 4, 14, 67. H. an. 3,

258. MED. I. 103. कृतात्तबलमोक्ति R. 1, 41, 1. 6, 12, 21. 89, 1. नूनं तु ब-लवाँल्लोके कृतात्तः सर्वमादिशेत् 2, 24, 5. कृतात्तस्य गतिः पुत्र इति भाव्या सदा भुवि 33. ऐश्वर्ये वा सुविस्तीर्णे व्यसने वा मुदार्हणे । रस्वैव पुरुषो ब-द्धा कृतात्तेनोपनीयते ॥ 5, 35, 3. 81, 9. PANKAT. 45, 25. कृतात्तपाशबद्धानाम् II, 5. तानि च कृतात्तदृष्टानि नष्टानि III, 271. क्रूरः — कृतात्तः MEGH. 103. कृतात्तविकृतं कर्म VET. 15, 7. — b) ein Bein. JAMA'S, des Todesgottes AK. 1, 1, 1, 54. 3, 4, 14, 67. 26, 196. H. 184. H. an. MED. कृतात्तमिव द्वि-तीयमायात्तं व्याधमपश्यत् (वायसः) HIT. 9, 6. MĀRK. P. 8, 178. 180. — c) ein erwiesener Satz, Dogma, Doctrin (vgl. सिद्धांत) AK. 3, 4, 14, 67. TRIK. 1, 1, 116. H. 242. H. an. MED. पञ्चेमानि महाबाहो कारणानि नि-बोध मे । सांख्ये कृतात्ते प्रोक्तानि सिद्धये सर्वकर्मणाम् ॥ BHAG. 18, 13. — d) eine unheilvolle That AK. 3, 4, 14, 67. H. an. MED. — e) Sonnabend (die Woche beschliessend) ÇABDAK. im ÇKDr. — 3) f. आ ein best. Par- fum (s. रेणुका) ÇABDAK. im ÇKDr. — Vgl. कार्तात्तिक.

कृतात्तजनक (कृ + जन) m. *der Vater des Todesgottes*, ein Bein. der Sonne H. 93.

कृताम्न (कृत + अम्न) n. 1) *zubereitete, gekochte Speise* ÇAT. Br. 13, 4, 2, 17. KĀTJ. ÇR. 22, 6, 1. LĪTJ. 8, 8, 42. M. 9, 219. 10, 86, 94. 11, 3, 12, 65. SUÇ. 1, 229, 5. अकृताम्न M. 10, 94. 12, 65. — 2) *verdante Speise, Excre-mente* Verz. d. B. H. No. 933.

कृतापकृत (कृत + अपकृत) P. 2, 1, 60, Vārtt. 4. gaṇa शाकापार्थिवादि bei SIDDH. K. zu P. 2, 1, 69. *was man Jmd zu Liebe und zu Leide gethan hat*.

कृताप (कृत + अप) m. *der Kṛta-Würfel* ÇĀñk. zu KūAND. Up. 4, 1, 4. Ind. St. 1, 285. Im Texte ist कृताप dat. von कृत.

कृतार्थ (कृत + अर्थ) m. N. pr. des 19ten Arhant's der vergangenen Utsarpiṇi H. 52. Var. I.: कृतार्थ.

कृतार्थ (कृत + अर्थ) 1) adj. f. आ *der sein Ziel —, seine Absicht —, seinen Wunsch erreicht hat, zufriedengestellt* MUND. Up. 1, 2, 9. ÇVETĀÇV. Up. 2, 14. तया कृतार्थः समरः MBu. 3, 9905. N. 16, 9. 18, 19. R. 1, 47, 10. पूर्व कृतार्थः मित्राणां नार्थं प्रतिकरोति यः 4, 34, 16. कृतार्थः पूर्वमार्थेण नार्थं प्रतिचकीर्यसि 20. VIKR. 60. PANKAT. I, 209 (v. l. कृतार्थाः). VID. 12. DĪRHTAS. 68, 2. अकृतार्थेऽपि मनसिजे ÇĀñk. 34. चेतः कृतार्थोक्तम् DĪRHTAS. 83, 13. चतुर्या कोपः कृतार्थोक्तः AMAR. 15. कृतार्थता f. nom. abstr. RAGU. 8, 3. GĪT. 3, 19 (vgl. die Adnn.). Nach dem Sch. zu H. 342 bedeutet कृ-तार्थ *geschickt*. — 2) m. N. pr. v. l. für कृतार्थ (s. d.)

कृतालक (कृत + अलक) m. N. pr. eines Wesens im Gefolge von Çiva Vjāpi zu H. 210.

कृतालय (कृत + अलय) 1) adj. *der seine Wohnung aufgeschlagen hat, wohnend*: यत्र मे दयिता भार्या तनयाश्च कृतालयाः R. 4, 63, 21. In comp. mit dem Wohnorte: जनस्थानकृतालयान् *die Bewohner von* Ga. 3, 1, 18. त्रिशङ्का गच्छ भूयस्त्वं नासि स्वर्गकृतालयः VIÇV. 10, 17. — 2) m. *Frosch* TRIK. 1, 2, 26.

कृतावसक्थिक (कृत + अवसक्थिका) adj. *der beim Sitzen ein Tuch über die Lenden geworfen hat* KĀTJ. im ÇKDr. (hier wie bei WILSON fälschlich mit श st. mit स geschrieben).

कृतावस्थ (कृत + अवस्था) adj. *vor Gericht geladen*: कृतावस्थो धनै-षिणा M. 8, 60.